

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28.

Fylke: Bustkerud

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: StalEmne: Drøylete til smakenBygdelag: NordbyggdiOppskr. av: Asle KarbedalenGard: Kirkehelvason(adresse): Leveld

G.nr. 64 Br.nr. 3-4

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Mjölke.

Sp. 1. Gjølragt har mjölke vori den vanlege drøylete til kvardagsbruk, men i eldre tid var det sjeldan dei fekte mysilte mjölke. Dei laust faa av smøte rannover fyrst, so det vart oftast "gla" ell sur mjölke til drøylete. Daan det kom separatorar i bruk her i 1890 aari, vart det helst separert söt mjölke, dei brukte brack til smøte og til drøylete heller, men dei var fyrste. No i dei siste aari drike dei nok meir mylt mjölke. Ein kan vete segga at bruk av mjölke har auket, med det, at det er mange so, som helder vil ha mjölke i smøte kaffe, og borni fer i teje kaffe, men mjölke. Desutan er det no jamt over rissene med ölbygging.

Sp. 2. Ja, det har vore stikke i alle dagar. Kom ein t.d. paa ein stöl laust ein jamt fylgja inn aa faa "ein mjölke drøylete".

Sp. 3. Det fyrste eg hugsar og utover til 1920-30 aari brukte dei mykje av drøylete "blende" men smøte.

2
„Blende“ er den samme myn, som vert
uppraa den sure mjölken. Stundom
naar det var lite mjölke laga dei perisee =
blandning til drykke. Dei karsa myn
seppum i vatn. No er det grote myn
slutt med disse drikkeslagi. Har dei
steje öl um sommars, drikk dei kalder
vatn. No etter det vart kögaregar til
alle stölar kögrer dei oftast söt mjölke kisse.

Sp. 4. Öl. Skinnebyggja öl har vori i
brukt her fraa gammal tid, ja karssteje
myr fyr ell no. Men det er nok so
vareg enno, at dei byggjar isar til
jök og sommars, men ogsö til andre
tider i visse köre. Til sommars, naar dei
byggjar mest teke dei ofte det samme öte
„det sidote som reern aa laga „spissöl“
som dei drikk upp fyrst. No i dei
sidote aari er det mange, som kjøper
„kosnabrygg“ aa laga frothöl til kvar dago.

Sp. 5. Kaffe. Noa tid dei tok til med
kaffe veit eg ikkeje. Dei hadde no bruket
kaffe lenge fyr eg kungsar.

Sp. 6. Det varilege er tvo gonger, um
morgonen og etter, dei har kvilt til
dagens tid 12 ell 13.

Sp. 7. Dei har kalt vatn paa tejelur har
passerode med kaffe med aa tekar
den upp. Det var nok summe som
laga trekkaffe, men det er vist heilt
slutt med det. Stundom har dei nok
klarskisse i kaffen, men ikkeje jamt.
Sliset som salt ell eggerör, har eg aldri
köyrt, dei blandar i kaffen, Eg har
nok köyrt um, at det var summe, som

II.

spaadde i kaffegrut, men korleids reglarne var for det, har eg ikkje høyrst um det var nokre reglar daa.

Sp. 9. Ja, det fyrste eg hugsar i 1880 aari var det vist berre kandis (brusjuleker) men i 1890 aari raakte det, at dei kjøpte heim fraa byen toppisuleker og so vart det raffinade og farin. Det var ogsa surne, som kokte kandisuleker til plater. Sliket kokt suleker, fette dei kjøpe

Sp. 10. Ja fløyte har dei jamt i kaffet ^{og so} sosant dei har. Surne brukar aa kjøpe konservert mjölke til fløyte.

Sp. 11. Ja. Nei ja er lite bruket her. Det raakar nok dei lagar ja, men dess vert sjeldan bruket til kvardaga.

Sp. 12. Brennevinn. So langtakkende som eg kan minnst bruket det ikkje brennevinn til kvardaga, anna ell i visse høve f. d. dugnad, slaktbing, og helst etterpaa eit tusngt ell ufyselig arbeid. Men dei fortel, at i gammal tid, daa det ikkje var kaffe, og kvar som vilde brenne brennevinn, brukte dei vist ofte aa ha ein drass ell to avod makar.

Sp. 13. Nyare dryk. Nei det har ikkje vori bruket mykje av kjøpeöl ell brus her slett ikkje til kvardaga. Dei kjøper nok karstige nokre flaskum brus isar til barn og i visse høve f. d. ein fest ell selskape, men det er grunn sjeldan. Men det er ein annan dryk, som er vorte nok so almen her i det nordste

4
og det er sjokolade og kakao. Den bruz-
kast mykje mat bors, ja dei fleste vake-
sne litar der betre enn kaffe.

Tillegg til sp. 8 öh.

Öh vart, som fyr sagt, brudet mykje
meir i eldre tid, ikkje berre som drykke,
men også til mat istaden for mjölke.
Når dei kokte primat karva dei ofte
ost oppaa granten ell vellingem aa slo
öl over. Desutane versnde dei ofte öl
aa karva ost og kakestokper med aa
et det med öron. Ell dei slo varmt
öl i kaffe, öppear aa drak det attaa
maten istaden for kaffe ell mjölke.
No er det umlag slukt med dissen
matrettarne.

5498

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING